

ראיון עם פרופ' יעלה שקד- יום המדעניות הבינלאומי- נעמה-רוז קובמן

לקראת יום המדעניות הבינלאומי שחל ביום חמישי ה-11/02/21, ראיינו את פרופסור יעלה שקד- חוקרת תושבת אילת במכון הבינאוניברסיטאי- על מחקר, החיים באילת, וטיפים לתלמידים השוקלים להשלים תואר בלימודים מתקדמים במדעי הים.

שלום יעלה, ספרי לנו איך ומתי האהבה שלך לים התחילה.

"האמת שהאהבה לים החלה רק באילת והיא עדיין מתפתחת וגדלה. נולדתי וגדלתי ליד הכנרת והיא גוף המים שעניין אותי כשחיפשתי תואר שני (שאחר כך התגלגל לדוקטורט). בפוסט-דוק עברתי מלימנולוגיה (חקר גופי מים מתוקים) לאוקיינוגרפיה כתחום מחקר. מבחינת אהבה, איך אפשר להשוות את מפרץ אילת לכנרת?"

מהו תחום המחקר שלך?

"אני ביוגאוכימאית, שבתרגום חופשי אומר שאני רואה בשילוב בין תחומי מחקר כמפתח להבנת תהליכים בים (ובכלל). אני מתעניינת ביחסי הגומלין בין ייצורים ימיים וסביבתם תוך מעקב אחר תרכובות כימיות שהם מייצרים או צורכים. חקרתי כמה שנים אלמוגים ורדיקלי חמצן, אך מסע המחקר העיקרי שלי עוסק בזמינות הביולוגית של ברזל לאצות בים. בשנים האחרונות אנחנו בוחנים את תפקיד האבק כחומר דשן לאצות בים. אנו מנצלים את הגישה הנוחה שלנו לים בכדי לחקור ציאנובקטריה בשם טריכוזדזמיום שמפתיעה אותנו כל הזמן ביכולות מגוונות לאסוף אבק מהים ולהפכו לזמין לגידולה."

אז מתי הגעת לראשונה למכון הבינאוניברסיטאי ומה חשבת עליו כרושם ראשוני?

"הגעתי לראשונה למכון ב-1997 כתלמידת תואר ראשון שנה ג' והשתתפתי בכמה קורסים. נהייתי מאד והתלהבתי מצורת ההוראה ומההתנסות במחקר שהייתה לי חדשה. הקורסים והמכון היו זכורים לי לטובה לאורך הדוקטורט שלי בירושלים, אך לא דמיינתי שאהפוך לחוקרת במכון..."

המעבר לאילת מצריך שינוי לא קטן באורך החיים. האם ההחלטה לעבור לגור כדרך קבע באילת הייתה קלה או קשה עבורך, ולמה?

"ההחלטה הייתה קלה, אולי כי לא חשבנו שנשאר פה כל כך הרבה שנים... יוני בן זוגי ביצע את עבודת השדה שלו בדוקטורט במכון באילת והיה תומך נלהב במעבר. לי הייתה דעה קדומה שלילית על אילת, אבל לא חששתי מדי. קיבלנו את ההחלטה לעבור לאילת מהפוסט-דוק בחול, כך שזה נראה לנו ולמשפחות "קרוב" יחסית. בדיעבד זאת הייתה החלטה מצוינת, הצלחנו לשלב כאן יפה בין משפחה וקרירה, ייצרנו חברויות משמעותיות וחווינו עד כה חיים מלאים ומספקים."

איזה כף. אז מהם היתרונות הגדולים ביותר של המכון הבינאוניברסיטאי בעיניך?

"הקרבה והנגישות לים, העובדה שהמקום קטן ולא פורמלי, הקורסים המרוכזים, האנשים שאכפת להם, הבינלאומיות (שהלוואי ותגבר)."

ובואי נרד קצת למישור אישי יותר. מה את עושה בזמנך הפנוי?

"אני אוהבת לטייל ולקרוא, עושה יוגה, חותרת בסאפ, שוחה וכמובן נהנית עם משפחתי וחברים."

ושניה לפני סיום- האם יש לך עצות למתעניינים בלימודי תארים מתקדמים במדעי הים?

"אני ממליצה לבדוק היטב את ההתאמה לחוקר ולמעבדה כך שמעבר למחקר מעניין תקבלו כלים להמשך הדרך, בין אם זה באקדמיה או בתחומים נוספים. חשוב לזכור שכל מחקר עוסק בשאלות קטנות ולכן אף אחד מאיתנו לא יציל את העולם בזמן המסטר (כנראה שגם לא בדוקטורט). מצד שני הכרות לעומק עם המתודה המדעית יכולה לדעתי לפתח אתכם ולהכשירכם למגוון עיסוקים. לתלמידים האילתים ממליצה לשלב פעילות אקדמית ולבלות זמן באוניברסיטאות האם בכדי להיחשף ולהכיר ולנסוע לכנסים וסדנאות בחו"ל כשהעולם יפתח שוב לתנועה."

תודה רבה לך פרופ' יעלה שקד. אתם מוזמנים ללמוד עוד על פרופ' שקד ומעבדתה באתר המעבדה:
<https://sites.google.com/mail.huji.ac.il/yealashaked/home?authuser=0>